

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נוהל : 05.01.01	עד תאריך : 01.04.2028	תקף מתאריך : 01.04.2025
עמוד 1 מתוך 13	שם הנוהל : זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

ניהול שינויים

תאריך	מחבר	תפקיד	מהדורה	מהות השינוי
01.04.2022			1.0	מסמך ראשוני
01.04.2025			1.0	הארכת תוקף הנוהל

חתימות:

מאשרי הנוהל: חברי ועדת נהלים

תאריך:

שם ותפקיד : ד"ר מילי בר שקד סגנית מנהל בית החולים
שם ותפקיד : רותי לוי סגנית מנהל הסיעוד
שם ותפקיד : אמשיקשוילי רחל ממונה על האקרדיטציה

אישור סופי:

<u>שם המאשר</u>	<u>תפקיד</u>	<u>תאריך</u>	<u>חתימה</u>
פרופ' דורון תודר	מנהל בית החולים	01.04.2022	
יוסף כמאל	אח ראשי	01.04.2022	

תוכן עניינים

1.	כללי :	2.....
2.	מטרה :	2.....
3.	אחריות :	2.....
4.	תחולה :	2.....
5.	מסמכים ישימים :	2.....
6.	עקרונות :	3.....

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נהל: 05.01.01	עד תאריך: 01.04.2028	תקף מתאריך: 01.04.2025
עמוד 2 מתוך 13	שם הנוהל: זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

7. נספחים 10
- 7.1 נספח א'- טופס זכויות וחובות למתאשפז ביחידה פסיכיאטרית. 11
- נספח א'- טופס זכויות וחובות למתאשפז ביחידה פסיכיאטרית. 12

1. כללי:

- 1.1. האשפוז הפסיכיאטרי הינו מצב משברי של המטופל ומשפחתו. המטופל מתנתק מסביבתו הטבעית ומגורמי התמך שלו תוך פגיעה ביכולת הבחירה שלו, השליטה על חייו ולעיתים תוך אובדן השיפוט והתובנה למצבו. האשפוזים בכפיה, בשל סיכון עצמי או לסביבה, כוללים לעיתים את הצורך להבאת המטופל לבדיקה וטיפול, ללא הסכמתו.
- 1.2. על החברה מוטלת החובה המוסרית לטפל במטופל הנפש ובמצבים קיצוניים אף בכפיה, ע"מ להגן עליו ולצד זאת את החובה להבטיח את זכויותיו כאדם וכמטופל. לפיכך יש להבטיח שהטיפול בכפייה יעשה תוך מזעור הפגיעה בזכויות המטופל, הן בנוגע להחלטה לכפות עליו טיפול והן בנוגע לכפיית טיפול במהלך האשפוז עצמו. יש לשאוף לקבל את הסכמת המטופל תוך פגיעה המינימלית ביותר באוטונומיה שלו.
- 1.3. הנהלת בית החולים ועובדיה עובדים בשיתוף פעולה על מנת להגן ולממש את זכויות המטופל ומשפחתו בהתאם לחוקים, לתקנות ונהלי משרד הבריאות. הנהלת בית החולים ועובדיה מתחייבים להעניק טיפול מקצועי ואיכותי לכלל המטופלים תוך הקפדה על כבודם וגילוי רגישות לדת, תרבות ומגדר. טיפול הדורש הגבלת חירויות של מטופל ואמצעי כפייה, יעשה במידה הקטנה ביותר האפשרית ובהלימה לחוקים, תקנות ונהלי משרד הבריאות.

2. מטרה:

- 2.1. לעודד מודעות הצוות לזכויות המטופל.
- 2.2. לעזור לצוות המטפל ביישום מדיניות המרכז בכל הקשור לזכויות המטופל.
- 2.3. להסדיר יישום חוק זכויות החולה, התשנ"ו - 1996.
- 2.4. להסדיר את יישום זכויות החולה ומשפחתו במרכז לבריאות הנפש באר שבע, כפי שנגזרו מחוקים ותקנות טיפול בחולי הנפש התשנ"א 1991.

3. אחריות:

- 3.1. אחריות לעדכון הנוהל: מנהל המרכז בשיתוף עם ועדת PFR וועדת נהלים.
- 3.2. הטמעה מדיניות זו בבית בחולים באחריות הנהלת המרכז, מנהלי מחלקה, אחיות אחראיות, ראשי סקטורים ומנהלי יחידות אמבולטוריות.

4. תחולה:

- 4.1. יישום הנוהל חל על כל עובדי המרכז.

5. מסמכים ישימים:

- 5.1 [חוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996](#)
- 5.2 [חוק לטיפול בחולי נפש התשנ"א-1991](#)

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נוהל : 05.01.01	תקף מתאריך : 01.04.2025	עד תאריך : 01.04.2028
עמוד 3 מתוך 13	שם הנוהל : זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

- 5.1. [תקנות לטיפול בחולי נפש התשנ"ב-1992.](#)
- 5.2. [תקנות טיפול בחולי נפש \(ייצוג משפטי בטיפול כפוי\), התשס"ו – 2005.](#)
- 5.3. [חוק הנוער \(טיפול והשגחה\), תש"ך-1960.](#)
- 5.4. [חוק ביטוח בריאות ממלכתי - 1995](#)
- 5.5. [חוזר המנהל הכללי " העברה ושמירת מידע בתחום בריאות הנפש" מס' 2015/12, מתאריך 09.11.2015.](#)
- 5.6. [חוזר מנהל הרפואה "נהלים בפסיכיאטריה", מס' 53/97, מתאריך 23.09.1977.](#)
- 5.7. [סיכום נייר עמדה מעבודת הוועדה לזכויות החולה באשפוז הפסיכיאטרי 2016.](#)
- 5.8. [אגף לבריאות הנפש "נוהל עבודה עם משפחות של מטופלים באשפוז פסיכיאטרי" נוהל מס' 51.014.](#)
- 5.9. [מתאריך 01.06.2017. \(מהדורה 2\).](#)
- 5.9. [נוהל מוסדי "כבוד המטופל ופרטיותו"](#)
- 5.10. [נוהל מוסדי "הסכמה מדעת"](#)
- 5.11. [נוהל מוסדי "טיפול בחפצי ערך".](#)
- 5.12. [נוהל מוסדי "פניות הציבור"](#)
- 5.13. [נוהל מוסדי "טיפול בחפצי ערך"](#)
- 5.14. [נוהל מוסדי "מסירת מידע רפואי"](#)
- 5.15. [נוהל מוסדי "רשומה רפואית"](#)
- 5.16. [נוהל מוסדי "גישה לרשומות רפואיות"](#)

6. **עקרונות :**

6.1. כללי

- 6.1.1. המטרה העיקרית של אשפוז בבית החולים הנה קבלת טיפול רפואי ואין לאשפוז אדם בבית חולים לשם הגנה על הציבור או עליו בלבד, אלא על פי חוק.
- 6.1.2. הנהלת בית החולים תפעל לקידום והגנה של זכויות המטופל ומשפחתו כפי שבאה לידי ביטוי בנוהל זה, במדיניות בית החולים ובנהלים נוספים כגון : הדרכת המטופל, קבלת מטופל לאשפוז, נוהל עבודה עם משפחות (סימוכין 5.10) באשפוז ובהכללת הנושא בקוד האתי ובבקורות יזומות לנושא שיעשו מעת לעת ובמינוי וועדות רלוונטיות כגון : וועדה להנגשה תרבותית.
- 6.1.3. לא תישלל זכות מזכויותיו של מטופל ולא תוגבל בדרך כלשהי, אלא על פי חוק.
- 6.1.4. מטופל יידוע על זכויותיו המובאות בנוהל זה בשפה המובנית לו.
- 6.1.5. על כלל הצוות להכיר את זכויות המטופל ולוודא שמירתם ויישומן בכל שלבי האשפוז ורחבי בית החולים, כך שיהיו מסוגלים להסביר את חובתם לגבי הגנה על זכויות המטופל.
- 6.1.6. ראשי מחלקות והשירותים מזהים את החסמים הנפוצים והמאתגרים ביותר באוכלוסיית המטופלים במרכזנו כגון חסמי שפה, חסמי תרבות או חסמים פיזיים לנגישות. ראשי המחלקות והשירותים מפתחים ומיישמים תהליך כדי להתגבר על חסמים ולהגבלת השפעתם, ככל שניתן על אספקת השירותים הניתנים במרכז.

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נהל: 05.01.01	עד תאריך: 01.04.2028	תקף מתאריך: 01.04.2025
עמוד 4 מתוך 13	שם הנוהל: זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

6.1.7. הצהרת הזכויות והחובות של המטופל יפורסמו ויתלו במקום נגיש למטופלים ברחבי

המחלקות, המרפאה והמיון. על הצוות בביה"ח למסור לכל מטופל "טופס זכויות וחובות למתאשפז ביחידה פסיכיאטרית" להסביר ולהדריך את המטופלים בשפה המובנית להם את הכתוב באשר לזכויותיהם, חובותיהם ואחריותם בכלל ובפרט זכותם לסרב לטיפול או להפסיק טיפול מכל סוג בעל פה ו/או בכתב. דף מידע על זכויות וחובות למתאשפז ביחידה פסיכיאטרית יהיה נגיש למטופלים ויוכלו לבקש אותו מהצוות בכל עת. (ראה נספח א')

6.1.8. על כל מחלקה ליישם תכנית להדרכה קבוצתית לגבי זכויות וחובות המטופל המובאים בנוהל זה בסעיפים 6.1-6.22.

6.2. הזכות לקבלת טיפול רפואי מקצועי ואיכותי.

6.2.1. מטופל המאושפז בבית החולים זכאי לקבל טיפול בהתאם למצבו הרפואי, הנפשי והגופני, בהתאם לתנאים ולהסדרים הנהוגים במערכת הבריאות בישראל.

6.2.2. חובה על מטפל להעניק טיפול רפואי נאות, ברמה מקצועית, איכות רפואית ויחסי אנוש נאותים.

6.2.3. מטפל או עובד במוסד לא יפלו מטופל מטעמי דת, גזע, מגדר, לאום, ארץ מוצא או כל טעם אחר.

6.2.4. **קבלת טיפול במצב חירום רפואי:** מצא הרופא הבודק במיון כי מטופל זקוק לטיפול רפואי מיידי ייתן לו את הטיפול הרפואי. אם אין לרופא או לבית החולים אפשרות לכך, יפנה את המטופל למוסד רפואי אחר מתאים.

6.2.5. בנסיבות שיש בהן לכאורה מצב חירום רפואי או סכנה חמורה חובה על המטפלים להגיש טיפול רפואי. אם אין למטפל או לבית החולים אפשרות לכך, יפנה את המטופל כמידת יכולתו למקום בו יוכל המטופל לקבל טיפול מתאים.

6.3. הסכמה לקבלת טיפול והזכות לסירוב (ראה גם נוהל הסכמה מדעת).

6.3.1. בקבלה

1. מטופל יתקבל לאשפוז בבית החולים רק לאחר שעבר תחילה בדיקה רפואית נפשית וגופנית ונקבע הצורך לאשפוז, למעט אם ניתן לגביו צו אשפוז.
2. קבלה לאשפוז וטיפול בבית החולים הינה בהסכמה על פי נוהל מוסדי "הסכמה מדעת", למעט אשפוז כפוי על פי דין.
3. היה ואפטרופוס מסכים לאשפוז אך המטופל מתנגד ועומד בקריטריונים לאשפוז כפוי על פי חוק, יש לאשפוזו על פי דרישות החוק לאשפוז בכפייה.

6.3.2. באשפוז

1. מטופל שאושפז אשפוז כפוי יינתן לו טיפול לפי מצבו גם אם יתנגד לכך.
2. סירב המטופל לקבל טיפול כולל חלופות שהוצעו או לשתף פעולה עם תוכנית הטיפול, על המטפל לדווח למטופל על השלכות החלטתו. המשיך לסרב אפשר לשחררו מאשפוז או אם מצבו מצריך ונתמלאו התנאים לכך לבקש הוראה לאשפוז כפוי.
3. במסגרת הקוד האתי יודרכו כלל המטפלים לגבי שיקולים אתיים ומשפטיים הנוגעים בסירוב מטופל לטיפול רפואי ראה קוד אתי פניה לוועדת אתיקה.

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נוהל : 05.01.01	תקף מתאריך : 01.04.2025	עד תאריך : 01.04.2028
עמוד 5 מתוך 13	שם הנוהל : זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

6.3.3. בשחרור

1. מטופל שאושפז בהסכמה זכאי בכל עת לבקש בכתב לשחררו מהאשפוז. מעת שביקש יש לשחררו בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-48 שעות מזמן הגשת הבקשה, אלא אם מצבו מצריך ונתמלאו התנאים להמשך אשפוז בכפיה. במקרה זה, יש לפעול על פי דרישות החוק לאשפוז בכפיה.
2. מטופל ו/או משפחתו רשאים להתנגד לשחרור. מסרו את התנגדותם הן בעל פה והן בכתב לא ניתן לשחרר אלא באישור פסיכיאטר מחוזי. על החלטת הפסיכיאטר רשאים המטופל ו/או משפחתו לערור בפני ועדה פסיכיאטרית.
- 6.3.4. צוות בית החולים אינו ערוך לטיפול במצבים רפואיים של הארכת החיים או בסוגיות של מטופלים שאינם מעוניינים בהארכת חיים או החייאה. במקרים אלו המטופל יועבר למסגרת שתוכל לתת מענה המתאים לצרכיו.

6.4. הזכות לפנייה, ערר וייצוג משפטי בוועדה פסיכיאטרית ובית המשפט

- 6.4.1. כל מטופל הנמצא בטיפול כפוי בין בהוראה ובין בצו רשאים הוא ו/או משפחתו לפנות ו/או לערער לוועדה פסיכיאטרית לפי העניין.
- 6.4.2. על החלטות הועדה ניתן לערער לבית משפט מחוזי.
- 6.4.3. לכל מטופל הנמצא בטיפול כפוי, בין בהוראה ובין בצו, זכות לייצוג על ידי עורך דין ללא תשלום בדיונים לפני הועדה פסיכיאטרית או בדיון בערעור על החלטותיה.
- 6.5. **הזכות למידע בדבר זהות המטפל**
 - 6.5.1. חובה על כל מטפל, עובד ומתנדב המרכז לשאת תג זיהוי.
 - 6.5.2. זכותו של מטופל לדעת את שמו ותפקידו של כל אחד ממטפלו, לכן חלה חובה על כל מטפל להזדהות בפני המטופל ומלוויו.
 - 6.5.3. במחלקות המלמדות סטודנטים, על האחראי להנחות את הסטודנטים להציג עצמם בפני המטופל ולקבל את הסכמתו לטיפול בהם.
 - 6.5.4. במהלך בדיקה פסיכיאטרית רבת משתתפים על הנוכחים להציג עצמם בפני המטופל ו/או משפחתו.
 - 6.5.5. מטופל המבקש מידע נוסף אודות זהות הרופא או מטפל אחר, יוכל לפנות למנהל המחלקה לקבלת מידע זה.

6.6. הזכות לכבוד ופרטיות (ראה נוהל מוסדי "כבוד המטופל ופרטיות")

- 6.6.1. חובה על כל מטפל או עובד המרכז לעשות ככל שניתן על מנת לשמור על כבודו ופרטיותו של המטופל בכל שלבי הטיפול הבדיקות והפעולות הרפואיות בהתאם לתנאים הקיימים במרכז.
- 6.6.2. זכותו של המטופל לקבל טיפול שמתחשב בכבודו ובערכיו. לפיכך חובת המטפל לזהות את ערכיו התרבותיים ומנהגיו הדתיים והרוחניים של כל מטופל ולהעניק ולספק טיפול מקצועי ואדיב תוך התחשבות באמונתו, מנהגיו וערכיו, הצוות המטפל יתן מענה לבקשות הקשורות לתמיכה דתית ורוחנית על פי האמצעים הקיימים בבית החולים.
- 6.6.3. למטופל זכות לבקש נוכחות אדם נוסף במהלך בדיקה גופנית (לא בעת בדיקה פסיכיאטרית) וזו בהתאם לתנאים הקיימים בבית החולים.

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נוהל : 05.01.01	עד תאריך : 01.04.2028	תקף מתאריך : 01.04.2025
עמוד 6 מתוך 13	שם הנוהל : זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

6.6.4. למטופל זכות לקבל שירותי דת, תמיכה דתית או רוחנית ועל בית החולים לדאוג לספק

שירותים אלו, בהתאם לתנאים הקיימים תוך מתן מענה לבקשות ייחודיות ואף מורכבות.

6.6.5. על מטופלים לזהות את הציפיות והצרכים של המטופל לכבוד ופרטיות ולעשות ככל הניתן

לשמירה עליהם בכל שלבי הטיפול (בהתאם לנוהל מוסדי כבוד המטופל ופרטיותו).

6.7. הזכות להגנה מפני תקיפה פיזית

6.7.1. בית החולים מפתח ומיישם תהליכים למניעת אלימות ולהגנה על כלל המטופלים מפני תקיפה.

המרכז מפעיל ועדה למניעת אלימות מוסדית, ועדה לאיתור ומניעה של אלימות במשפחה.

המרכז מפעיל תכניות הכשרה והדרכה שנתיות שוטפות לכלל הצוותים בנושא.

6.7.2. צוות מכיר את חובת הדיווח על פי חוק ויפעל על פיו.

6.7.3. הצוות לא יפעיל אלימות פיזית מילולית או אחרת כלפי מטופלים וימנע מאחרים לפעול באופן

אלים כלפי מטופלים.

6.7.4. הצוות יזהה מטופלים פגיעים המתקשים להגן על עצמם בשל יכולותיהם הקבועות והנוכחיות

ויפעל באופן פעיל להגן עליהם מפני מטופלים אחרים/ מבקרים.

6.7.5. הצוות יזהה אזורים מרוחקים ומבודדים של המחלקה/יחידה וינטר אותם למניעת פגיעה.

6.7.6. הצוות יפעל להסרת חסמים או מפגעים פיזיים, ייצור חייץ וירחיק מטופלים מפני מפגע פיזי.

6.7.7. חברי הצוות מבינים את אחריותם בהגנה על מטופלים מפני מפגעים פיזיים, פגיעה של אנשי

צוות, פגיעה מפני מטופלים אחרים ופגיעה מפני מבקרים.

6.8. הזכות לשמירה על פרטיות וסודיות (ראה גם נוהל מוסדי "גישת הרשויות רפואיות")

6.8.1. הצוות המטפל יזהה את הציפיות והצרכים של המטופל לפרטיות וסודיות במהלך הטיפול

ולאורך כל שלביו. מטופל המבטא צורך לפרטיות יכובד בכל ראיון קליני, בדיקה, הליך, טיפול

ובכל שינוע. הצוות לא ינהל דיונים הקשורים למטופל במקומות ציבוריים או בנוכחות מי

שאינם מורשים לקבלת המידע

6.8.2. חובה על כל מטפל או עובד במרכז הרפואי לשמור על סודיות על כל מידע הנוגע למטופל שהגיע

אליו תוך מילוי תפקידם או במהלך עבודתם.

6.8.3. חובה על כל מטפל או עובד לשמור על סודיות וחיסיון הרשומות הרפואיות ועל הפרטים

האישיים של המטופל לרבות הגנה מפני אובדן או שימוש במידע לרעה בהתאם לחוקים

ולתקנות כמו גם נהלי אבטחת מידע.

6.8.4. על המטפל להימנע במידת האפשר מלחשוף מידע רפואי על מטופל לאחרים, כולל בדיון עם

מטפל אחר.

6.8.5. הנהלת המרכז תמנה אחראי אבטחת מידע מטעם בית החולים. המידע הרפואי בבית החולים

יישמר על פי נהלי משרד הבריאות.

6.9. הזכות לקבלת מידע רפואי :

6.9.1. בקבלה לאשפוז במהלכו ובעת שחרור מהאשפוז, נדרש המטפל להזדהות בשמו ובתפקידו ולספק

למטופל ומשפחתו (מותנה בהסכמתו), מידע עדכני ומפורט בשפה המובנת לו בכל הנוגע למצבו,

אפשרויות טיפול/ חלופות טיפול, יתרונות וחסרונות אפשריים, תוצאות הבדיקות שנעשו,

תוצאות אפשרויות של העדר טיפול, וזאת ככל הניתן בהתאם למצבו של המטופל.

6.9.2. הזכות לקבלת מידע מהרשומה הרפואית :

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נוהל : 05.01.01	תקף מתאריך : 01.04.2025	עד תאריך : 01.04.2028
עמוד 7 מתוך 13	שם הנוהל : זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

- 6.8.6.1 המטופל זכאי לקבל מהמטפל או מהמוסד הרפואי מידע רפואי מהרשומה הרפואית. ראה נוהל מוסדי "מסירת מידע רפואי".
- 6.8.6.2 במקרים בהם הרשומה נמסרה למטופל יש לתעד זאת.
- 6.8.6.3 מטפל רשאי להחליט שלא למסור למטופל מידע רפואי מלא או חלקי המתייחס אליו, אם המידע עלול לגרום נזק חמור לבריאותו הגופנית או הנפשית של המטופל, לסכן את עצמו או את זולתו.
- 6.8.6.4 מטפל שהחליט לא למסור מידע יודיע על כך מידית לוועדת האתיקה ויצרף מידע שלא נמסר למטופל ואת נימוקיו לאי מסירתו.
- 6.8.6.5 ועדת האתיקה רשאית לאשר את החלטת המטפל, לבטלה או לשנותה.
- 6.9.3 **מטפל או המרכז הרפואי רשאים למסור מידע רפואי לאחר/בן משפחה בכל אחד מאלה :**
- 6.8.6.1 המטופל או אפוטרופוסו נתנו הסכמתם במודע ובכתב למסירת המידע הרפואי.
- 6.8.6.2 חלה חובה על פי דין למסור את המידע הרפואי.
- 6.8.6.3 מסירת המידע הרפואי היא למטפל אחר לצורך טיפול במטופל בהתאם לחוק. המידע בתחום בריאות הנפש עובר למטפל אחר בתחום בריאות הנפש. (חוזר מנכ"ל משרד הבריאות 12/2015).
- 6.8.6.4 מידע בנוגע לטיפול התרופתי ניתן למסירה לרופא מטפל.
- 6.8.6.5 ועדת האתיקה אישרה מסירת המידע, לאחר שקבעה כי מסירת המידע חיונית להגנה על בריאות הציבור או הזולת.
- 6.8.6.6 מסירת המידע היא למוסד הרפואי המטפל או לעובד המוסד לצורך עיבוד המידע או דיווח על פי דין.
- 6.8.6.7 מסירת המידע נועדה לפרסום בביטאון מדעי, למטרות מחקר או הוראה ובלבד שלא נחשפו פרטים מזהים של המטופל.
- 6.8.6.8 דרישה למידע, במסגרת ניהול חקירה, למי שמוסמך לנהל חקירה על ביצוע עבירה או לצורך מניעת עבירה. המידע יימסר לקצין משטרה בדרגת סגן ניצב ומעלה או אחר שהסמיכו שר המשפטים לקבל מידע זה. העברת מידע זה יינתן רק לאחר הסכמת מנהל בית החולים.
- 6.8.6.9 מסירת המידע האמור ייעשה רק במידה הנדרשת ותוך הימנעות מרבית מחשיפת זהותו של המטופל.
- 6.8.6.10 הגישה למידע הרפואי תינתן בזמן וללא עלות, על מנת לשמור על המשכיות הטיפול.
- 6.9.4. המטופלים ידווחו גם על הנסיבות שבהן ייתכן שמידע שאינו מכוסה בחוקים או בתקנות יפורסם וכיצד יתקבל אישורם לכך כאשר רלוונטי.
- 6.10. **חובת ניהול רשומה רפואית** (ראה גם נוהל מוסדי "רשומה רפואית")
- 6.10.1 באחריות המטפל לתעד את מהלך הטיפול הרפואי ברשומה רפואית באופן שוטף ועדכני ולדאוג לשמירתה בהתאם לכל דין.
- 6.10.2 הרשומה הרפואית תכלול, בין היתר, פרטים מזהים של המטופל והמטפל וכן תכלול מידע רפואי בדבר הטיפול הרפואי שקיבל המטופל, עברו הרפואי כפי שמסר, אבחון מצבו הרפואי הנוכחי והוראות טיפול.
- 6.10.3 תרשומת אישית של המטפל במידה וקיימת היא אינה חלק מהרשומה הרפואית.

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נוהל: 05.01.01	תקף מתאריך: 01.04.2025	עד תאריך: 01.04.2028
עמוד 8 מתוך 13	שם הנוהל: זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

6.10.4 בקבלה לאשפוז במהלכו ובעת השחרור מאשפוז, נדרש המטפל לספק למטופל ומשפחתו (מותנה בהסכמתו), מידע עדכני ומפורט בשפה המובנת לו בכל הנוגע למצבו, לטיפול בו ולתוצאות הבדיקות שנעשו. זאת ככל הניתן בהתאם למצבו של המטופל.

6.11. זכות המטופל ומשפחתו למעורבות בטיפול

- 6.11.1. הנהלת המרכז תתמוך ותקדם את שיתוף המטופל ומשפחתו בתהליך הטיפול ובקבלת החלטות, בהתאם לנוהל עבודה עם משפחות של משרד הבריאות (סימוכין 5.10). שותפות זו הכרחית לשם מתן הסכמה מדעת, בניית אמון בין המטפל למטופל וכן העלאת ההיענות לטיפול. במקרה של קטין המידע יועבר להוריו או האחראים עליו על פי החוק, תוך שיתוף הקטין ככל הניתן בהתאם לגילו ומצבו.
- 6.11.2. יש לתת מידע רציף ועדכני לכל מטופל ובהסכמתו גם למשפחתו, בעת הקבלה לאשפוז, במהלכו ובעת השחרור. המידע למטופל ומשפחתו יינתן בשפה המובנת להם, המידע יכלול: מצבו הרפואי, אבחנה, טיפול מתוכנן כולל יתרונות וחסרונות, חלופות אפשריות, בעיות ותופעות לוואי אפשריות. תוצאות הטיפול ותוצאות אפשריות של העדר טיפול, יש לתעד ברשומה הרפואית את מתן המידע והדרכת המטופל ומשפחתו.
- 6.11.3. בקבלת המטופל יקבל הסבר ויחתום על הסכמה לאשפוז וקבלת טיפול, יש לידע את המטופל על בדיקות או טיפולים להם נדרשת הסכמה מדעת, יש לתעד את הסכמת המטופל והטפסים הנדרשים ברשומה רפואית.
- 6.11.4. המטופל ובהסכמתו גם משפחתו, שותף/שותפים פעיל/פעילים לתכנון הטיפול, לשינויים בו, ובקבלת החלטות לגבי הטיפול. (ראה גם נוהל הסכמה מדעת).
- 6.11.5. השתתפות בתהליך הטיפול כוללת הדרכת מטופלים ובני משפחותיהם לפי מצבם הרפואי וצרכיהם, לגבי אבחנה וטיפולים מתוכננים. (ראה נוהל הדרכת המטופל)
- 6.11.6. הנהלת בית החולים תבטיח הדרכה של כלל הצוות לגבי תפקידם בתמיכה ושותפות המטופל ומשפחתו בהליכי הטיפול.

6.12. הזכות לקבלת חוות דעת נוספת

- 6.12.1. למטופל זכות לחוות דעת נוספת ללא חשש לפגיעה בטיפול אותו הוא מקבל. על המטפל לכבד את זכותו זו.
- 6.12.2. המטפל נדרש לסייע למטופל בכל הדרוש למימוש זכות זו כולל: מתן אפשרות ליועץ לבקר ולבדוק מטופל הנמצא באשפוז, העמדת הרשומה הרפואית לרשותו ומסירת כל מידע אחר הנוגע למטופל.
- 6.12.3. בהסכמת המטופל יקבל המטפל מהרופא היועץ את ממצאיו והמלצותיו.
- 6.12.4. דבר הייעוץ יתועד ברשומה הרפואית וההמלצות בכתב יתויקו בתיק המטופל.
- 6.12.5. המטפל אינו חייב לקבל את המלצות היועץ.
- 6.12.6. קבלת חוות דעת מקצועית נוספת היא ביוזמת המטופל ועליו האחריות למימונה.

6.13. הזכות להערכה ולניהול של כאב

- 6.13.1. צוות בית החולים מבין את ההשפעות של חווית הכאב על המטופל ומכבד את הזכות של המטופלים לניהול יעיל של כאב ולצמצומו, צוות בית החולים מבין ומתייחס את ההשפעות

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נוהל : 05.01.01	תקף מתאריך : 01.04.2025	עד תאריך : 01.04.2028
עמוד 9 מתוך 13	שם הנוהל : זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

האישיות, התרבותיות והחברתיות של חווית הכאב של המטופל, ויישם את הנהלים הרלבנטיים.
(ראה נוהל "טיפול בכאב")

6.13.2. צוות בית החולים מבין את ההשפעות הייחודיות שיש בחוויית מוות ובגסיסה ואת הצורך במענים ייחודיים ומותאמים. מכיוון שבית החולים אינו ערוך למענים שכאלו הוא יסייע למטופלים הנוטים למות לעבור ולקבל טיפול במסגרת המתאימה לצורכיהם.

6.14. הזכות לקשר עם הקהילה

6.14.1. זכות לקבלת מבקרים - מטופל המאושפז בבית החולים רשאי לקבל מבקרים בזמנים שנקבעו במחלקה בה מאושפז ובהתאם לנוהלי המרכז. קיימת אפשרות לביקור וירטואלי באמצעות וידאו צ'אט, בכל מחלקה יש טאבלט ייעודי, הצוות יסייע למשפחה לקיים ביקור באמצעות וידאו צ'אט.

6.14.2. זכות המטופל לשמור על קשר טלפוני או בכתב עם כל אדם.

6.14.3. החליט מנהל המחלקה כי מצבו של המטופל מחייב הגבלת זכויות אלו תשמר זכותו של המטופל לשלוח מכתבים סגורים או לקיים קשר אחר עם עורך דינו, אפטרופוס, פסיכיאטר מחוזי והיועץ המשפטי לממשלה. כמו כן תשמר זכותו להיפגש עם עורך דינו בבית החולים.

6.14.4. במקרה של קטין המאושפז, הגבלות על ביקורים יעשו בשיתוף פעולה עם האפטרופוסים החוקיים ובהתאמה למגבלות גורמי החוק.

6.15. הזכות לחופש התנועה באשפוז

6.15.1. המטופל רשאי לצאת ממתחם המחלקה במידה וקבע הרופא כי מצבו מאפשר זאת. היציאה מהמחלקה בהתאם לנוהלי המחלקה והפעילויות בה.

6.15.2. מטופל רשאי לצאת לחופשות לביתו. החופשות הן חלק מתוכנית הטיפול ויאושרו בהתאם לשיקול הצוות המטפל. למאושפז בצו אשפוז יש לקבל אישור מוועדה פסיכיאטרית לכל יציאה מהמחלקה.

6.16. הזכות להחזקת חפצים אישיים

6.16.1. המטופל זכאי להחזיק ברשותו חפצים אישיים וללבוש את בגדיו האישיים. במידה ואינו יכול לשמור עליהם יש לנהוג על פי נוהל מוסדי "טיפול בחפצי ערך".

6.16.2. הזכות לנהל רכוש בעת האשפוז - בעת האשפוז מטופל זכאי לנהל את רכושו.

6.16.2.1 מנהל בית החולים רשאי לדווח לאפטרופוס הכללי כאשר החליט כי המטופל אינו מסוגל לנהל את רכושו ויש צורך בפעולה משפטית להגן על נכסי המטופל.

6.17. הזכות למעבר לבית חולים פסיכיאטרי אחר

6.17.1. בכל מקרה בו עולה בקשה כי מטופל יעבור לבית חולים אחר, בין אם לבקשתו ולבקשת משפחתו או על פי החלטת מטפלים חובה לבקש את הסכמתו של המטופל.

6.17.2. הכללים למעבר דורשים:

6.17.2.1 הסכמת המטופל והסכמת שני מנהלי בית בתי החולים הנוגעים בדבר.

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נוהל: 05.01.01	עד תאריך: 01.04.2028	תקף מתאריך: 01.04.2025
עמוד 10 מתוך 13	שם הנוהל: זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

6.17.2.2 היה והתנגד המטופל אין להעבירו אלא באישור פסיכיאטר מחוזי. על החלטתו ניתן לערער בפני וועדה פסיכיאטרית.

6.17.2.3 ראש שרותי בריאות הנפש בנסיבות מיוחדות ובהתחשב בצרכי האשפוז יכול להורות על העברת מטופל לבית חולים אחר. מטופל באשפוז כפוי ניתן להעביר ללא הסכמתו. במידה ומטופל המאושפז בהסכמה מתנגד לדרישת ראש שרותי בריאות הנפש, רשאי ראש שרותי בריאות להורות על שחרורו.

6.18. הזכות להמשך טיפול נאות

6.18.1. מטופל העובר ממטפל למטפל, ממחלקה למחלקה, מאשפוז למרפאה או ממוסד למוסד זכאי לשיתוף פעולה בין המטפלים.

6.18.2. בהעברה יימסר כל המידע הרלוונטי הנוגע למטופל מכל מטפלו לרבות המטפלים הפארא רפואיים, כל זאת על מנת לשמור על רצף והמשך טיפול נאות.

6.19. הזכות לפנות לאחראי על הטיפול

6.19.1. זכות המטופל ומשפחתו לשוחח עם רופא מטפל ו/או מנהל המחלקה על הטיפול בו. השיחה תתקיים לפי נהלי המחלקה ובהתאם לשעות הקבלה כמפורט בדף המידע המחלקתי.

6.20. הזכות להפנות תלונה/בקשה

6.20.1. המטופלים ובני משפחתו יקבלו מידע על זכותם להגיש תלונה/בקשה הנוגע לטיפול שניתן, ללא חשש להמשך הטיפול שניתן בבית החולים. תלונות יופנו למנהל מחלקה/יחידה או אחות אחראית. במידה וממטופל או משפחתו חשים שלא קיבלו מענה מספק לפנייתם יוכלו לפנות לטיפול וועדת פניות הציבור' המידע על פעילות הוועדה והאפשרות להגיש תלונה/בקשה כמפורט בנוהל מוסדי "נוהל פניות הציבור".

6.20.2. תלונות מחלוקות וחילוקי דעות יבדקו ויפתרו על ידי צוות בית החולים בשיתוף פעולה עם המטופלים ומשפחותיהם.

6.20.3. **ועדת אתיקה של בית החולים:** בהתאם לחוק זכויות החולה המטופלים ובני משפחותיהם יקבלו מידע על זכותם ועל האופן בו ניתן להעלות סוגיות ומחלוקות אתיות אל וועדת האתיקה של בית החולים ומסגרות הזמן לטיפול בסוגיות אלו.

6.20.4. יש לעשות מאמץ לשתף את המטופל בפתרון למחלוקת וקונפליקטים כאשר רלוונטי.

6.21. זכות המטופל ומשפחתו למידע בדבר זכויותיו

6.21.1. כל מטופל הנקלט לאשפוז בבית החולים יקבל מידע בדבר זכויות למתאשפז ביחידה פסיכיאטרית באופן אישי וכללי בשפה המובנית לו ראה גם נוהל "מיון לשם אשפוז".

6.22. איסוף ותרומת רקמות או איברים

בבית החולים לא ניתן שירות של איסוף ותרומת רקמות או איברים.

7. נספחים

	זכויות המטופל ומשפחתו		משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע	
1	מהדורה			
מס' נוהל: 05.01.01	עד תאריך: 01.04.2028	תקף מתאריך: 01.04.2025	תאריך הפצה: 01.04.2022	
עמוד 11 מתוך 13	שם הנוהל: זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.			

7.1 נספח א'- טופס זכויות וחובות למתאשפז ביחידה פסיכיאטרית.

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נהל: 05.01.01	תקף מתאריך: 01.04.2025 עד תאריך: 01.04.2028	תאריך הפצה: 01.04.2022
עמוד 12 מתוך 13	שם הנוהל: זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

נספח א' - טופס זכויות וחובות למתאשפז ביחידה פסיכיאטרית

מדינת ישראל
משרד הבריאות

טופס 5
(תקנה 12(ה))

טופס זכויות וחובות למתאשפז ביחידה פסיכיאטרית

לפי סעיף 35(ו) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991

- קבלתך לאשפוז והטיפול בך בבית החולים מותנים בהסכמתך, אלא אם כן אושפזת בכפייה על פי כל דין, בתוקף צו של בית משפט או בתוקף הוראת אשפוז של הפסיכיאטר המחוזי.
- כל עוד אתה מאושפז בהסכמתך, טיפול, למעט טיפול חירום, יינתן לך רק בהסכמתך; לטיפולים מיוחדים, ככל שתזדקק/י להם, תתבקש/י להסכים בנפרד. אם תסרב/י לקבל טיפול רפואי שהמליץ עליו הצוות המטפל או לשתף פעולה עם תוכנית טיפול שנקבעה, ניתן יהיה לשחררך מן האשפוז או - אם התמלאו התנאים לכך - לבקש הוראה לאשפוז כפוי ולטיפול ללא הסכמה.
- כל עוד אושפזת בהסכמתך, אתה/זכאי/ת, בכל עת, לבקש בכתב לשחררך מן האשפוז, ואם ביקשת להשתחרר - על המנהל לשחרר אותך בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מארבעים ושמונה שעות מזמן הגשת בקשתך, זולת אם מתקיימים התנאים להמשך אשפוז בכפייה.
- אם אושפזת בתוקף הוראת אשפוז של פסיכיאטר המחוז, זכותך לערור על כך לפני הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית, ואף אם לא הגשת ערר יתקיים דיון לפני ועדה זו אם יבקש מנהל המחלקה שאושפזת בה להאריך את אשפוזך בכפייה; את הערר תוכל/י להגיש באמצעות הצוות המטפל או לשלוח ישירות למזכירת הוועדה הפסיכיאטרית לפי הכתובת או מספר הפקס שצוינו בהודעה התלויה במחלקה או שניתן לקבלם מן הצוות המטפל. כמו כן זכאי/ת אתה/ לבקש סיוע משפטי בהכנת הערר ובייצוג לפני הוועדה הפסיכיאטרית. דרכי התקשורת עם **לשכת הסייע המשפטי** מצוינים אף הם בהודעה התלויה במחלקה וכן ניתן לקבלם מן הצוות המטפל. הייצוג המשפטי הוא ללא תשלום.
- אם אושפזת בתוקף צו אשפוז של בית משפט, יתקיים דיון תקופתי לפני הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית אחת לשישה חודשים לפחות, ורשאית הוועדה לקיים דיון בעניינך לבקשתך; בקשה לדיון לפני הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית תוכל/י להגיש באמצעות הצוות המטפל או לשלוח ישירות למזכירת הוועדה הפסיכיאטרית לפי הכתובת או מספר הפקס שצוינו בהודעה התלויה במחלקה או שניתן לקבלם מן הצוות המטפל. אתה/זכאי/ת, כמו כן, לקבל סיוע משפטי בהכנת בקשתך ובייצוג לפני הוועדה הפסיכיאטרית. דרכי התקשורת עם **הסנגוריה הציבורית** מצוינים בהודעה התלויה במחלקה וכן תוכל לקבל פרטים אלה מן הצוות המטפל. הייצוג המשפטי הוא ללא תשלום.
- אם אושפזת בתוקף צו אשפוז של בית משפט או בהוראת פסיכיאטר מחוזי, הטיפול בך יהיה **לפי מצבך הרפואי** וינתן גם ללא הסכמתך; טיפולים מיוחדים שמפורטים בתקנות טיפול בחולי נפש, התשנ"ב-1992 יינתנו רק בהתאם להוראות שבתקנות האמורות.
- אין להעבירך מבית החולים שבו אתה/מאושפז/ת לבית חולים פסיכיאטרי אחר אלא בהסכמתך ובהסכמת המנהלים של שני בתי החולים הנוגעים בדבר; במקרה התנגדות שלך להעברה - אין להעבירך אלא באישור הפסיכיאטר המחוזי. על החלטת פסיכיאטר המחוז ניתן לערור לפני הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית.
- אם הנך מאושפז/ת בכפייה, רשאי ראש שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות, בנסיבות מיוחדות ובהתחשב בצרכי האשפוז, להורות על העברתך לבית חולים אחר גם ללא הסכמתך; נתקיימו נסיבות כאמור, רשאי ראש שירותי בריאות הנפש לדרוש העברתך גם אם אושפזת בהסכמה, ואולם אם תסרב/י לעבור רשאי הוא להורות על שחרורך מן האשפוז.
- המטרה העיקרית של אשפוזך היא קבלת טיפול רפואי וזכותך לפי כל דין לקבל טיפול רפואי נאות מבחינת הרמה המקצועית, מבחינת יחסי אנוש ובהתאם לתנאים ולהסדרים הנוהגים מזמן לזמן במערכת הבריאות בישראל.
- במהלך האשפוז זכותך להחזיק בחפצים אישיים במידה סבירה, ללבוש את בגדיך האישיים, הכול לפי מצבך והתנאים הנוהגים בבית החולים.

154 ב' מהדורה חדשה נובמבר 2011

	זכויות המטופל ומשפחתו	משרד הבריאות המרכז לבריאות הנפש בבאר שבע
1	מהדורה	
מס' נוהל: 05.01.01	עד תאריך: 01.04.2028	תקף מתאריך: 01.04.2025
עמוד 13 מתוך 13	שם הנוהל: זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במהלך הטיפול.	

11. כל עוד מצבך הרפואי מאפשר זאת, זכותך לשמור במהלך האשפוז על קשר טלפוני או על קשר בכתב עם כל אדם וכן לקבל מכתבים סגורים ולקבל אורחים בשעות הביקור; אם מצבך הרפואי מחייב הגבלת זכויות אלה, תישמר זכותך לשלוח מכתבים סגורים לעורך דינך, לאפוטרופוס שלך, לפסיכיאטר המחוזי, לוועדה הפסיכיאטרית המחוזית וליועץ המשפטי לממשלה או לקיים קשר אחר עם כל אחד מאלה, וכן זכותך להיפגש עם עורך דינך בבית החולים.
12. כל עוד מצבך הרפואי מאפשר זאת, את/ה זכאי/ת לחופש תנועה בשטחים הציבוריים בבית החולים; אם אין מצבך הרפואי מאפשר זאת, רשאי רופאך להחליט, כחלק מתכנית הטיפול, על הגבלת התנועה עד לשיפור במצבך; חופשות מחוץ לכותלי בית החולים מהוות חלק מתכנית הטיפול ויאושרו בהתאם לשיקולי הצוות המטפל, ובמקרה של אשפוז בצו בית משפט – גם באישור הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית.
13. כל מידע שאת/ה מוסר/ת או שנמסר עליך הוא סודי, הצוות המטפל יעביר מידע אודותיך רק בהסכמתך, אולם במקרים מסוימים ניתן להעביר מידע זה לגורמים המוסמכים על פי דין לקבלו גם ללא אישורך.
14. הנך זכאי/ת לקבל מידע אודות מצבך. במקרה שהרופא המטפל סבור כי מסירת המידע, כולו או מקצתו, עלול לגרום לנזק חמור לבריאותך הגופנית או הנפשית או לסכן אותך או את זולתך, המידע לא יימסר לך, ובלבד שהדבר אושר על ידי ועדת האתיקה של בית החולים, שבפניה תוכל/י להציג עמדתך קודם שתחליט בנושא.
15. עצם קבלתך לאשפוז אינה פוגעת בזכותך לנהל את רכושך. במקרה שמנהל בית החולים סבור כי עקב מצבך אינך מסוגל לנהל את ענייני הרכוש שלך ויש צורך לנקוט פעולה משפטית דחופה כדי להגן על נכסך, רשאי הוא לדווח על כך לאפוטרופוס הכללי.
16. בית החולים יאפשר לך, בהתחשב בצרכים ובזכויות של כלל המטופלים ואפשרויות בית החולים, לשמור באופן סביר על אמונתך, תרבותך ומנהגך.
17. חובתך להתחשב בוולת, לכבד את הצוות ואת כל האנשים הנמצאים בבית החולים: עליך לשמור על הניקיון, השקט והפרטיות של החולים האחרים, ולא לפגוע בגופם וברכושם.
18. הצוות רואה בך שותף/ה פעילה/ה להכנת הטיפול בך ולשינויים בו: התקדמות טיפולך תלויה במידה רבה בשיתוף הפעולה שלך. הצוות מצפה שתיקחי/י חלק פעיל בפעילויות, בטיפולים ובתכניות השונות המיועדות לך.

אני מאשר בזה כי חוסבר לי תוכן הכתוב:

שם המתאשפז	מס' זהות	חתימת המתאשפז/ אישור איש הצוות
_____	_____	_____
שם המתאשפז	מס' זהות	חתימת המתאשפז/ אישור איש הצוות
_____	_____	_____

שם ותפקיד איש צוות שהסביר למתאשפז את תוכן הטופס:
חתימת איש הצוות:
תאריך מילוי הטופס:

העתיקים:
1. המתאשפז
2. רשומה